

Asia: VN/9806/2021

Taiteen edistämiskeskusta koskeva arviointi

1. Taiteen edistämiskeskuksen perustehtävää, tulevaisuuden visioita ja strategista asemointia tulee terävöittää

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti

Kulttuuripoliittisen toimintaympäristön muutokset vaikuttavat myös Taiken rooliin ja asemaan. Taiteen ja kulttuurin määrärahat ovat vähäiset ja esimerkiksi Taiken kautta jaettavan taiteilija-apurahan taso on jäänyt yhteiskunnan muusta tulokehityksestä jälkeen. Viraston tehtävä julkisen taiderahoituksen kanavoijana tulee yhä merkityksellisemmäksi ja näemme, että viraston roolia itsenäisenä asiantuntijaorganisaationa tulisi vahvistaa.

2. Taiteen edistämiskeskuksen ohjauksen ja strategisen johtamisen tueksi tulee perustaa erillinen hallitus

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti

Tämänhetkisten tietojen valossa on vaikea ottaa asiaan kantaa. Keskeistä on, ettei uusi toimielin lisäisi byrokratiaa tai söisi apurahansaajille kohdistuvaa rahoitusta ja että mahdollisessa hallituksessa olisi laaja-alainen edustus eri taiteenaloilta.

3. Opetus- ja kulttuuriministeriön ja Taiteen edistämiskeskuksen välistä tulosohjausta tulee terävöittää

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti

OKM:n ja Taiken välinen työnjako sekä Taiken kautta jaettavien varojen allokaatioperusteet ovat nykyisellään melko läpinäkyvyyttä. Kannatamme mallia, jossa jakovara myönnettäisiin ministeriöstä Taikelle yhtenä kokonaisuutena. Tulosohjauksen mielekkyys riippuu siitä, mitkä arviointikriteerit ovat. Nähdäksemme tärkeimpiä arviointikriteereitä ovat taiteellinen laatu, taidekentän diversiteetti ja taiteilijoiden toimeentulo.

4. Taiteen edistämiskeskuksen itsenäistä asemaa tulee vahvistaa ministeriön tavoiteohjelmissa määritellyn delegointiperiaatteen mukaisesti

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti

Suomen Taiteilijaseura kannattaa Taikelle itsenäistä päätäntävaltaa avustusten kohdentamisessa ja pidämme hakupaineeseen perustuvaa jakoperiaatetta hyvänä.

5. Taiteen toimikuntalaitos tulee uudistaa perusteellisesti

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti

Vertaisarviointiin perustuva arviointijärjestelmä on Taiken vahvuus ja nykyinen toimikuntamalli näyttäytyy pääosin toimivana. Nykyisen järjestelmän kehittämistoimenpiteinä esitämme, että toimikuntien jäsenistä vähintään puolet nimitettäisiin keskeisten taiteilijajärjestöjen ehdotusten perusteella. Tämä takaisi sen, että vertaisarviointi olisi tulevaisuudessakin luotettavaa ja perustuisi laajan ammattilaisjoukon ehdottamien henkilöiden erityisasiantuntemukseen.

Lisäksi esitämme, että toimikuntien työ ja vertaisarvioitsijoiden asiantuntijuus huomioidaan kohtuullisella korvauksella, joka perustuu hakemuskohlaiseen lukupalkkioon. Nykyisen toimikuntarakenteen puitteissa hakemusten arviointiin käytettävä työmäärä on suuri, eikä kokouspalkkio ole riittävä korvaus vaativasta asiantuntijatyöstä.

Selvityksessä esitetty pooli- ja paneelijärjestelmä voi osoittautua toimivaksi, mikäli taiteenalakohtainen asiantuntemus pystytään takaamaan vertaisarviointiprosesseissa. Taiteenalakohtaisen osaamisen lisäksi asiantuntijoiden riittävä vaihtuvuus turvaavat päätöksenteon läpinäkyvyyden ja tasapuolisuuden. Tämänhetkisten tietojen valossa Suomen Taiteilijaseura ei voi varauksettomasti kannattaa esitettyä uudistusta.

6. Taiteen edistämisen alueellista toimintaa tulee vahvistaa ja toiminnot tulee organisoida uudelleen

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti

Pidämme tärkeänä, että Taiken toiminta ja verkostot kattavat koko Suomen ja toimipisterakenne säilytetään, vaikkakin mahdollisin muutoksin. Nykyisellään toimipisteiden profiili vaihtelee, ja Taiken verkostomaista yhteistyötä paikallistoimijoiden kanssa tulisi pääsääntöisesti lisätä. Läänintaiteilijoilla tulee olla toimipiste ja riittävä työnohjaus omalla alueellaan.

Alueellinen yhdenvertaisuus on keskeistä myös rahoituspäätöksissä. Pienet ja alueelliset yhteisötuet puolustavat paikkaansa kasvavien yhteisöavustusten rinnalla, sillä ne mahdollistavat projektiluonteisia kokeilu- ja kehittämisavauksia myös uusille tiloille ja toimijoille.

7. Taiteen rahoitusmalli tulee uudistaa. Uudistuksen tueksi tulisi laatia kokonaisvaltainen selvitys taiteen rahoituksen tilasta ja tulevaisuudesta.

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti

Taiteen ja kulttuurin julkisen rahoituksen kokonaisuus on historiallisessa murroksessa rahapelitoiminnan tuloutuksen laskiessa. Nykyisessä mallissa on paljon hyvää, mutta se kohtelee taiteenaloja eriarvoisesti. Esimerkiksi visuaalisen alan osuus valtion kulttuuribudjetista on vain 1%. On aiheellista laatia kokonaisvaltainen selvitys taiderahoituksen tilasta ja tulevaisuudesta ja korjata räikeät, perusteettomat epäkohdat uudenaikaisilla tukimuodoilla, esimerkiksi aikaisempaa vahvemalla yhteisötuella, joka puolestaan mahdollistaisi työllistävien rakenteiden kehittymisen alalle.

8. Taiteen edistämiskeskuksen toiminnan kansainvälisyyttä tulee vahvistaa

Valitse sopivin

En kannata

Muutosehdotus tai muu kommentti

Nähdäksemme Taiken ensisijainen tehtävä on rahoittaa taiteen kentän toimijoita. kansainvälisyyden edistämiseen on jo olemassa ammattimaisesti toimivia organisaatioita, joiden vahvempi resursointi on avainasemassa. On epäselvää, mitä kansainvälisyyden lisääminen tarkoittaisi. Mikäli Taiken roolia uudistettaisiin esimerkiksi vienti/käännöstukien kanavoijana, kannatamme suuntaa.

Taiteen edistämiskeskuksen uudistamisen vaihtoehdot

**Raportissa on esitetty uudistamisen vaihtoehtoiksi kolme kehittämismallia (s. 149-152).
Mikä esitetyistä kehittämismalleista olisi mielestänne sopivin.**

Alueellisesti verkostoitunut taiteen ekosysteemien tukija

Perustele valintasi

-

Vähäsöyrinki Annukka
Suomen Taiteilijaseura